

РОЗДІЛ 2

ІСТОРІЯ, ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ ТА КРАЄЗНАВСТВО

А. М. Близнюк

Сумська обласна громадська організація
«Паліцинська академія»

ВИКОРИСТАННЯ МІСЦЕВИХ КРАЄЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ТУРИСТЧНИХ ЕКСКУРСІЙ

Стаття описує туристичний маршрут до села Залізняк на Сумщині, де в XVIII столітті Олександр Паліцин заснував культурно-освітній гурток «Попівська академія». Академія стала важливим осередком освіти та культури, що вплинуло на розвиток Харківського університету. Дослідження її діяльності проводили Михайло Тесля та інші науковці. Стаття висвітлює значення академії для української культури. Туристи можуть ознайомитись з пам'ятками та експозиціями, що зберігають спадщину цього осередку.

Ключові слова: Попівська академія, Олександр Паліцин, Сумщина, культурна спадщина, туристичний маршрут, історія освіти, Харківський університет.

The article describes a tourist route to the village of Zaliznyak in Sumy Oblast, where in the 18th century Oleksandr Palitsyn founded the cultural and educational circle "Popivska Academy". The academy became an important center of education and culture, which influenced the development of Kharkiv University. Research on its activities was conducted by Mykhailo Teslya and other scientists. The article highlights the importance of the academy for Ukrainian culture. Tourists can get acquainted with the monuments and expositions that preserve the heritage of this center.

Keywords: Popivska Academy, Alexander Palitsyn, Sumy region, cultural heritage, tourist route, history of education, Kharkiv University.

Дуже цікавий туристичний маршрут розташований в Сумському районі [1]. Він веде краєзнавців і туристів із Сум до села Залізняк Верхньосироватської громади. У цьому селі в другій половині XVIII століття просвітитель Олександр Паліцин заснував культурно-освітній гурток під назвою «Попівська академія». Досліджували її діяльність історики та краєзнавці Павло Сапухін, Геннадій Петров, Павло Охріменко.

З цікавим маршрутом туристи можуть ознайомитись відвідавши залишки будинку цієї академії. До речі, в цій академії діяла кабінетна система. Були окремі зали живопису, словесності,

архітектури, поезії. Відвідували академію і знамениті діячі: освітній діяч Василь Каразін, художник Микола Алфьоров, архітектор Василь Ярославський та інші.

Для екскурсантів розміщені експозиції в сільському закладі освіти, бібліотеках. В цьому гуртку в О. Паліина вперше виникла думка про заснування в Харкові університету, який було відкрито у 1805 році.

Олександр Паліцин як архітектор залишив після себе такі споруди як: церква Успіння у Верхній Сироватці, церква Різдва Богородиці в селі Кам'янка, церква Різдва Богородиці в Юнаківці [3].

Особливо цікаво ознайомитись із наступним маршрутом, який зацікавить, учнів студентів та викладачів [2]. Ми зобов'язані рівнем освіти, чесності й культури на Сумщині саме «Паліцинській академії» – тому духовному джерелу, яке ми сьогодні відкриваємо для себе і своїх нащадків. Вона свого часу несла людям освіту, культуру, мистецтво не тільки на Сумщині, а й по всій Україні.

Розпочав досліджувати діяльність цього гуртка сільський вчитель, великий ентузіаст Михайло Тесля [6]. Він розшукав численні архіви, матеріали, оригінальні твори О. Паліцина, епістолярні документи, картини відомих художників. Цікаві заходи з вивчення і дослідження цього гуртка проводяться на обласних конференціях, читаннях, у вищих навчальних закладах.

Важливо повідомляти екскурсантам, що О. Паліцин перший в Україні переклав «Слово о полку Ігоревім», інтерпретував твори французьких просвітителів. Він також зібрав колекції картин, книг, офортів, гравюр що нині становлять основу скарбів нинішнього Харківського художнього музею.

Відвідувачі місцевості, де розміщувалась академія, мають можливість оглянути пам'ятний постамент, де похований просвітник, архітектор, перекладач О. Паліцин. Вони свято бережуть природні пам'ятки, де поховане відоме сімейство. Це свідки того часу – дуб, каштан і сосна, віком від 200 до 300 років [5].

Ще один цікавий факт. Враховуючи знаменитість цього села, місцеві ентузіасти взяли участь у Всеукраїнському конкурсі «Неймовірні села України – 2019», і виграли його. Оргкомітет конкурсу нагородив активістів цикорною сушаркою. І тепер приїжджі туристи не тільки можуть ознайомитись із культурною спадщиною краю, а й посмакувати гарячою цикорною кавою.

Додаткову інформацію на цю тему можна одержати з книг М. Теслі, А. Близнюка, О. Скоробагатської, О. Нестеренко, О. Десятниченка та з документального фільму «Паліцинська академія» Сумського району [4].

Дуже важливо повідомити слухачів із характеристикою і виразом професора Миколи Сумцова: «Попівська академія свого

часу була для Харківського краю. Просвітницьким закладом і до відкриття у Харкові університету почасти виконувала роль вищого навчального закладу».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белашов В. І., Белінська Л. І., Близнюк А. М., Голубченко В. Ю. Сумщина в історії України: навч. посіб. Суми: МакДен, 2005. 496 с.
2. Близнюк А. М. Музей «Дзвони пам'яті»: путівник. Суми: Мрія, 2020. 16 с.
3. Близнюк А. , Десятниченко О. «Попівська академія» Олександра Паліцина. Краєзнавчі маршрути. Суми: ФОП Щербина І. В., 2013. 16 с.
4. Вертіль О. Просвітницька місія української національної духовності, яку заклав 230 років тому Олександр Паліцин, успішно продовжується. *Урядовий кур'єр*. №187, 30 серпня. Київ. 2022.
5. Десятниченко О. Паліцинськими стежками. Харків: Водний світ, 2018. 128 с.
6. Тесля М., Близнюк А. Паліцинська академія. Культурно-освітнє життя Сумщини. Суми: Собор, 2004. 234 с.

С. Б. Бортник

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ІНТЕГРАЦІЯ КРАЇНОЗНАВСТВА ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ СПЕЦІАЛІСТІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

В роботі розглянуто питання фахової підготовки фахівців сфери туризму до іншомовного професійного спілкування. Проаналізовано важливість таких структурних компонентів, як міжкультурна комунікація та країнознавство, для майбутніх працівників туристської галузі.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, країнознавство, лінгвокультурулогічні одиниці, іншомовна компетентність, фахівці туризму, професійна освіта.

The abstract deals with the issue of professional training of tourism sphere specialists in the foreign language profession-related communication. There have been analysed the significance of main structural components such as cross-cultural communication and country studies for potential tourist sphere employees.

Keywords: Cross-cultural communication, country studies, lingvo-cultural units, foreign language competency, tourism specialists, vocational education.

Освіта та професійна підготовка фахівців туристичної галузі вимагає інтегрованого набуття іншомовних комунікативних навичок як частини професійної компетентності та готовності до професійного спілкування в іншомовному середовищі. Важливою професійно-значущою характеристикою компетентного фахівця сфери туризму є комунікативна компетентність. Спілкування